

Základní škola Hlubočky
okres Olomouc, příspěvková organizace
Olomoucká 116, 783 61 Hlubočky

Preventivní program školy

Školní rok 2026/2027

Mgr. Iveta Rozsivalová
Mgr. Kateřina Weisgärberová
školní metodičky prevence

Obsah: **1. Základní údaje**

2. Charakteristika školy

3. Analýza současného stavu

4. Cíle

a) dlouhodobé cíle

b) krátkodobé cíle

5. Plán aktivit ve školním roce 2026/2027

6. Spolupráce s rodiči

7. Přílohy:

1 – přehled legislativy

2 – Program proti šikanování

3 – seznam pomůcek, materiálů a literatury k prevenci na škole

4 – nespecifická prevence

Ad 1) Základní údaje

Školní metodický prevence – Mgr. Iveta Rozsivalová (učitelka), Mgr. Kateřina Weisgärberová (uč.)

Název organizace – Základní škola Hlubočky, okres Olomouc, příspěvková organizace

Ředitelka – Mgr. Šárka Petruš

Adresa školy – Olomoucká 116, 783 61 Hlubočky

Zřizovatel – Obec Hlubočky

Školní poradenské pracoviště:

Mgr. Martina Černíková – výchovný poradce, zástupkyně ředitelky pro II. stupeň – 603 873 487 – martina.cernikova@zshlubocky.cz

Mgr. Marie Bergerová – školní psycholog – 731 631 919 – skolnipsycholog@zshlubocky.cz

Mgr. Kateřina Weisgärberová – školní metodik prevence pro I. stupeň, učitelka -736 539 006 – katerina.weisgarberova@zshlubocky.cz

Mgr. Iveta Rozsivalová – školní metodik prevence pro II. stupeň, učitelka – 734 125 487 – iveta.rozsivalova@zshlubocky.cz

Mgr. Šárka Petruš – ředitelka školy – 603 873 490 – sarka.petru@zshlubocky.cz

Mgr. Hana Matějková – speciální pedagog – hana.matejkova@zshlubocky.cz

Ad 2) Charakteristika školy

Základní školu v Hlubočkách tvoří od 1. 9. 2021 tři budovy – v části Hlubočky Ves 6. – 9. ročník + (v tomto letošním školním roce třída V.B) včetně ředitelství školy, dislokované pracoviště v části Hlubočky Dukla s 1. – 4. ročníkem a třemi odděleními školní družiny a dislokované pracoviště v části Mariánské Údolí s 1. – 5. ročníkem a také třemi odděleními školní družiny, je to tedy ZŠ úplná, v letošním školním roce ji navštěvuje 330 žáků (z toho čtyři žáci ukrajinské národnosti, jeden vietnamské a dva maďarské). Obec i škola je obklopena lesy, ale jde o atypické venkovské prostředí, neboť se zde nachází dvě velká sídliště. Mezi riziková místa v obci patří a v okolí budov školy bezesporu je hlavní silniční komunikace, v části Hlubočky Ves pak vlaková zastávka s železničním přejezdem v blízkosti školy. Doprava sama o sobě je pro naše žáky rizikovým faktorem – někteří dojíždí z Hrubé Vody a Hluboček Dukly nebo chodí až tři kilometry pěšky podél hlavní komunikace. V části školy Hlubočky Dukla není situace tak riziková ze dvou důvodů – škola se nachází mimo hlavní komunikaci a převážnou většinu dětí vodí nebo vozí do školy rodiče. V Mariánském Údolí jde o velmi frekventovanou část komunikace, neboť v těsné blízkosti se nachází dvě továrny Mora Moravia a Honeywell, do kterých dojíždí spousta zaměstnanců (auta, autobusy). Okolí budov je monitorováno kamerovým systémem, kromě pracoviště Mariánské Údolí. Materiálně-technické vybavení školy je na dobré úrovni. Ve škole funguje moderně vybavená počítačová učebna, každá učebna školy disponuje

datapojektorem připojeným k počítači. Přístup do školy i WC v přízemí školy je uzpůsobeno pro vozíčkáře. Škola prošla v posledních letech mnoha rekonstrukcemi, čímž se snížilo i riziko úrazovosti žáků (viz šatní skříňky). Ve škole je dodržován Školní řád platný od 1. 9. 2025. Školní řád druhým rokem zakazuje používání mobilu v prostorách školy. V každé kmenové třídě mají žáci trezor na mobily, kam si vypnutý mobil uschovají a po výuce jim je vydán AP nebo vyučujícím. Mobil mohou použít pouze se souhlasem pedagoga k práci ve výuce nebo ofocení učiva pro spolužáky. Mezi riziková místa školy patří WC, kde hrozí riziko zneužívání návykových látek (např. kouření). V posledních letech se objevuje riziko kyberšikany mezi žáky a mezi nejstaršími žáky energetické nápoje a žvýkácké sáčky s tabákem (bylo ošetřeno ve školním řádu). Ve škole je minimum žáků ze sociálně slabých rodin. Ve škole působí školní psycholog Mgr. Marie Bergerová. Na škole funguje Školní poradenské pracoviště – nachází se v přízemí školy a jeho členy jsou zástupkyně ředitelky školy pro II. stupeň Mgr. Martina Černíková, která je zároveň vedoucí ŠPP a výchovnou poradkyní školy; školní psycholožka (Mgr. Marie Bergerová), školní metodička prevence pro II. stupeň (Mgr. Iveta Rozsivalová), nově školní metodička prevence pro I. stupeň (Mgr. Kateřina Weisgärberová); speciální pedagožka (Mgr. Hana Matějková).

Školní metodik prevence na naší škole zajišťuje odborné přednášky, besedy (i pro rodiče), programy a zajímavé kontakty v rámci prevence pro žáky. Na začátku školního roku seznámí vedení školy a všechny pedagogické pracovníky (zvláště TU) s preventivním programem rizikového chování. Dále se podílí ve spolupráci s výchovnou poradkyní a psycholožkou školy na řešení konkrétních problémů rizikového chování žáků školy během celého školního roku.

Ad 3) Analýza současného stavu

Četnost výskytu rizikového chování na naší škole je nízká. V minulém školním roce jsme řešili především vztahy ve třídách, a to jak na prvním, tak i na druhém stupni. Na začátku tohoto školního roku bude třída IV. B pokračovat ve víceetapovém preventivním programu v Dramacentru Olomouc.

V případě potřeby získání odborné pomoci, rady nebo informací spolupracujeme s těmito subjekty: PPP a SPC OK, Policií ČR, Policií ve Velké Bystřici, Obecní policií Hlubočky, sociálními kurátory, dětskými lékaři, dětskými psychology a psychiatry, IPS ÚP Olomouc aj.

Jednou za 14 dní v rámci třídnických hodin (pondělí ráno před vyučováním) řešíme dle aktuální potřeby a situace témata související s prevencí rizikového chování. Zaměřujeme se například na bezpečnou cestu do školy a ze školy, ochranu zdraví a prevenci rizikových projevů chování, jako jsou šikana, kyberšikana, násilí, vandalismus, záškoláctví, rasismus, týrání, užívání návykových látek, poruchy příjmu potravy apod. Vždy s ohledem na věk žáků a přiměřenost jednotlivých témat.

Na jednotlivých budovách školy jsou žákům k dispozici **schránky důvěry**:

- **Budova ve Vsi** – jedna schránka se nachází v přízemí školy u TV sálku a zodpovídá za ni školní metodik prevence; druhá se nachází u školního psychologa a zodpovídá za ni školní psycholog,
- **budova Dukla** – schránka důvěry se nachází u vstupu do šaten a zodpovídá za ni koordinátor budovy,
- **budova Mariánské Údolí** – schránka důvěry se nachází v šatně naproti dívčím toaletám a zodpovídá za ni školní metodik prevence pro 1. stupeň.

Schránky důvěry jsou kontrolovány minimálně jednou týdně.

Také v tomto školním roce bude na škole fungovat školní parlament, v jehož rámci se budou zástupci tříd II. stupně scházet s vyučujícími jednou za dva měsíce. Poslední schůzka proběhne se zastupiteli obce na Obecním úřadě v Hlubočkách.

Ad 4) Cíle

Dlouhodobé cíle – preventivní strategie školy:

- vytvořit takový efektivní způsob prevence, který umožní minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování všech typů u našich žáků, případně jejich dopady,
- budovat takové prostředí a klima ve škole, které umožní žákům cítit se bezpečně, kde bude v případě potřeby silnější chránit slabšího,
- vymezit jasná pravidla chování,
- soustavně pracovat na zlepšování vztahů a komunikace ve třídních kolektivech,
- soustavně pracovat na zlepšování a posilování vztahu mezi učitelem a žákem,
- budovat mezi učiteli a žáky vztahy důvěry, které umožní žákům v případě potřeby řešit problém se svými pedagogy,
- pracovat na zlepšování a posilování vztahů a komunikace mezi zaměstnanci školy a zákonnými zástupci žáků,
- zvyšovat informovanost rodičů v oblasti prevence,
- vytvářet takové aktivity školy, na kterých se budou moci aktivně spolupodílet rodiče,
- soustavně u žáků budovat dovednosti sebeovládání a sebekázně a postoje tolerance a solidarity,
- soustavně budovat u žáků sociální dovednosti,
- vést žáky k odpovědnosti za svoje chování,
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu a smysluplnému trávení volného času,
- vést žáky k spoluzodpovědnosti za klima ve třídě a ve škole,

- zvyšovat u pedagogů školy vnímání prevence jako důležitého prvku bezpečné školy,
- usilovat o aktivní zapojení pedagogů do problematiky prevence,
- nadále spolupracovat s jinými odbornými subjekty.

Krátkodobé cíle :

Vést žáky k dodržování pravidel slušného chování k zaměstnancům školy.

Ukazatel dosažení cíle: - žáci bez vyzvání zdraví všechny zaměstnance školy,
 - žáci si nedovolí před dospělými používat vulgární slova.

Návaznost na ŠPS: - vést žáky k zodpovědnosti za klima ve škole,
 - vést žáky k zodpovědnosti za své chování.

Zodpovídají: - všichni zaměstnanci školy

Průběžné a systematické monitorování školní docházky a včasné navázání spolupráce se zákonnými zástupci a podle potřeby s dalšími institucemi.

Ukazatel dosažení cíle: - předcházet neomluveným hodinám,
 - včas zachytit rizikové vzorce omlouvání a vysoké absence a společně se zákonnými zástupci hledat jejich příčiny.

Návaznost na ŠPS: - vést žáky k zodpovědnosti za své činy,
 - zvýšit informovanost rodičů v oblasti rizikového chování.

Zodpovídají: - třídní učitelé

Průběžné monitorování chování žáků, zejména pak žáků, kteří jsou nebo již byli na základě dotazníkových šetření či pozorování ohroženi šikanou či nesnášenlivostí.

Ukazatel dosažení cíle: - mezi žáky nedochází k chování, jež by mělo znaky šikany či jiné nesnášenlivosti,
 - žáci se ve škole cítí dobře a bezpečně.

Návaznost na ŠPS: - vytvořit takový efektivní způsob prevence, který umožní minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování,
 - vybudovat takové prostředí a klima ve škole, kde se budou žáci cítit bezpečně.

Zodpovídají: - třídní učitelé

Zlepšovat včasné a bezpečné předávání podstatných informací mezi pedagogy a školním metodikem prevence / ŠPP.

Ukazatel dosažení cíle: - informace jsou předávány aktuálně dle situace nebo na pracovních poradách,

- problémové situace jsou ihned řešeny.

Návaznost na ŠPS: - pracovat na zlepšování a posilování vztahů a komunikace mezi zaměstnanci školy.

Zodpovídají: - všichni pedagogičtí pracovníci

Pokračovat v úspěšné spolupráci se státními a neziskovými organizacemi.

Ukazatel dosažení cíle: - škola bude nadále spolupracovat s organizacemi, jejichž programy obohatí preventivní aktivity školy.

Návaznost na ŠPS: - nadále spolupracovat s jinými odbornými subjekty.

Zodpovídá: - metodik prevence

Větší zapojení rodičů do života školy.

Ukazatel dosažení cíle: - větší účast rodičů na třídních schůzkách,
- aktivní zapojení rodičů do akcí školy.

Návaznost na ŠPS: - pracovat na zlepšování a posilování vztahů a komunikace mezi zaměstnanci školy a zákonnými zástupci žáků.

Zodpovídají: - všichni pedagogičtí pracovníci.

Ad 5) Plán aktivit ve školním roce 2026/2027

Specifická prevence s programy a aktivitami zvenčí = A

Specifická prevence zakomponovaná do výuky předmětů = B

Záškoláctví

Na I. stupni : 3 vyučovací hodiny v prvouce – B

- **Slušné chování**
- **Nácvik dovedností a způsobu omlouvání**
- **Školní řád**

Na II. stupni: 5 hodin ve Vko (Výchova k občanství) + TH (třídní hodiny) – B

- **Pravidla společenského chování**
- **Školní řád**
- **Dodržování pravidel, absence**

Šikana a extrémní projevy agrese

Na I. stupni: 4 hodiny v prvouce + na TH – B

- **Slušné chování**
- **Lidské vlastnosti**
- **Lidé kolem nás**
- **Šikana ve školním kolektivu – 8 hodin – preventivní programy – A**

Na II. stupni: 8 hodin ve Vko + TH – B

- **Zásady lidského soužití**
- **Lidská práva a práva dítěte**
- **Porušování lidských práv**
- **Formy soužití, komunikace a kooperace**
- **Respektování sebe sama a přijímání druhých**
- **Rizikové chování ve školním kolektivu – 4 hodiny – preventivní besedy (PČR, E-bezpečí...)**
- **Kyberšikana a sociální sítě – 4 hodiny – preventivní besedy; filmy – A**

Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě

Na I. stupni: 5 hodin v prvouce + projektový den – B

- **Bezpečná cesta do školy**
- **Vycházky po obci**
- **Místo, kde žijeme**

První pomoc se záchranářem; dopravní hřiště SEMAFOR; beseda s obecní policií – 8 hodin – A

Na II. stupni: 3 hodiny v TV (tělesná výchova) – B

- **LVK (lyžařský výcvikový kurz), adaptační kurz – 4 hodiny – viz nespecifická prevence**

Rasismus a xenofobie

Na I. stupni: 2 hodiny ve vlastivědě – B

- **Obyvatelé ČR, soužití s ostatními národnostmi**
- **Diskriminace jedince – rasa, náboženství, národnost**

Na II. stupni: 6 hodin ve Vko + TH – B

- **Zásady soužití**
- **Porušování lidských práv**
- **Národnostní menšiny, nesnášenlivost**

Rizika spojená s působením sekt/nových náboženských hnutí

Na II. stupni: 1 hodina ve Vko – B

- **Negativní působení sekt**

Sexuální rizikové chování

Na I. stupni: 4 hodiny v prvouce a přírodovědě – B

- **Lidské tělo**
- **Člověk a jeho zdraví, hygiena**
- **Rozdíly mezi pohlavím**
- **Základy rodinné a sexuální výchovy**

Na II. stupni: 9 hodin – Vko, VkZ, Př – B

- **Dospívání – tělesné, duševní a společenské změny**
- **Mezilidské vztahy**
- **Rozmnožovací soustava**
- **Sexuální a reprodukční zdraví**
- **Plánované rodičovství**
- **Sexuální násilí, mravnostní trestná činnost – 2 hodiny – beseda mimo školu – A**

Spektrum poruch příjmu potravy

Na I. stupni: 3 hodiny v prvouce a přírodovědě – B

- **Zdravá výživa a zdravý životní styl**
- **Výživa a zdraví**

Na II. stupni: 10 hodin v předmětech Př, Vko, VkZ, Tv – B

- **Zdravý způsob života, péče o zdraví**
- **Lidské tělo**
- **Trávicí soustava**
- **Poruchy příjmu potravy**
- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence**
- **Světový den výživy – projektový den**
- **Filmy, které pomáhají režiséra D. Vignera: Sami**

Ohrožení dítěte – týrání, zneužívání a zanedbávání

Na I. stupni: 5 hodin v prvouce a přírodovědě – B

- **Osobní bezpečí**

- **Lidská práva, právo říct NE, odmítnout**

Na II. stupni: 6 hodin ve VkO, VkZ – B

- **Rodina a širší sociální prostředí**
- **Vztahy mezi lidmi a formy soužití**
- **Práva dítěte**
- **Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence – 2 hodiny – beseda – A**

Ad 6) Spolupráce s rodiči, kolegy

Na třídních schůzkách jsou rodiče informováni o tom, co se bude v rámci prevence v dané třídě během školního roku dít. Rada rodičů je pravidelně informována vedením školy o činnosti v oblasti prevence a snaží se získat její podporu a pomoc. Daří se získávat finanční podporu od Spolku rodičů – příspěvky na LVK, do kroužků, na projektové dny, ceny do soutěží, peníze na dopravu apod. Rodiče jsou dále o všech akcích informováni prostřednictvím online školy tzv. školským informačním systémem (ŠIS). Školní metodik prevence informuje vedení školy a své kolegy – učitele o své činnosti, o nabízených programech a aktivitách pro žáky v rámci prevence rizikového chování.

Preventivní program školy byl vypracován ve spolupráci s vedením školy, členy školního poradenského pracoviště a třídními učiteli.

Ředitelka školy:

Školní metodičky prevence:

.....

.....

.....

V Hlubočkách, dne 23. 9. 2026

PŘÍLOHA č. 1

Legislativa

Strategické a právní východisko:

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027.

Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnicích, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a nařízení (EU) 2016/679 (GDPR).

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální metodické materiály MŠMT využité v programu a krizových postupech.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, č. j. 21291/2010-28, včetně průběžně aktualizovaných tematických příloh.

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016.

Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování – aktualizace k 30. 1. 2026.

Metodické doporučení pro školy a školská zařízení – spolupráce škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality páchané na dětech a mládeži, č. j. MSMT-6167/2025-1.

Příloha č. 5 – Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole – doporučené postupy pro pracovníky škol, č. j. MSMT-3262/2024-1. Tato příloha nahrazuje dřívější přílohu č. 5 „Syndrom CAN“ a přílohu č.20 „Domácí násilí“.

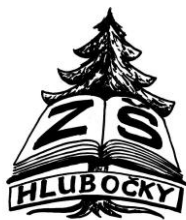
Příloha č. 7 – Kybernetická agrese a kyberšikana, č. j. MSMT-4574/2026-2. Tato příloha nahrazuje dřívější přílohu č. 7 ke kyberšikaně.

Příloha č. 18 – Rizikové sexuální chování – aktuální verze MŠMT zveřejněná v roce 2026.

Příloha č. 23 – Psychická krize / duševní onemocnění a příloha č. 24 – Sebevražedné chování, v aktuálních verzích zveřejněných MŠMT.

Metodické doporučení MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č. j. MSMT-43301/2013.

Poznámka: Metodické materiály MŠMT jsou průběžně aktualizovány. Školní metodik prevence při řešení závažného nebo nejasného případu vždy ověří aktuální znění příslušného materiálu MŠMT.

Základní škola Hlubočky
okres Olomouc, příspěvková organizace
Olomoucká 116, 783 61 Hlubočky

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ
pro 1. a 2. stupeň

Školní rok 2026/2027

Mgr. Iveta Rozsivalová

Mgr. Kateřina Weisgärberová

školní metodičky prevence

1 ÚČEL A PŮSOBNOST PROGRAMU

Tento program stanovuje, jak ZŠ Hlubočky vytváří bezpečné prostředí na 1. i 2. stupni, předchází šikanování, zachycuje jeho první projevy a zajišťuje společný postup zaměstnanců školy. Je určen pedagogům, asistentům pedagoga, vychovatelům školní družiny, dalším zaměstnancům školy, žákům a jejich zákonným zástupcům.

U žáků na 1. stupni škola klade důraz na každodenní vztahy, srozumitelná pravidla, nácvik žádosti o pomoc a rychlou reakci dospělého. Na 2. stupni se více zaměřuje také na skupinový tlak, sociální vylučování, bezpečí v online prostředí, respekt k odlišnostem a odpovědnost přihlížejících. Každé sdělení žáka je přijímáno vážně. Škola nejprve zajistí bezpečí a teprve poté ověřuje okolnosti.

Program je součástí Preventivního programu školy 2026/2027 a navazuje na školní preventivní strategii, školní řád a krizový plán školy. Podrobné krizové scénáře, způsob šetření, dokumentace a postupy při závažných případech stanovuje krizový plán školy. Tento dokument se soustředí především na prevenci a organizaci podpory na 1. i 2. stupni.

2 CÍLE PROGRAMU

- zajistit, aby žáci věděli, že mají právo cítit se ve škole bezpečně a na koho se mohou obrátit;
- rozvíjet respekt, empatii, spolupráci a schopnost řešit běžné konflikty bez ubližování;
- včas zachytit vylučování z kolektivu, opakované posměšky, zastrašování, fyzické útoky a projevy kyberšikany;
- sjednotit reakce pedagogů, asistentů pedagoga, vychovatelů a ostatních zaměstnanců;
- chránit ohroženého žáka, zastavit nevhodné chování a pracovat s celou třídou;
- zapojovat rodiče jako partnery a podle potřeby spolupracovat s odbornými institucemi;
- pravidelně vyhodnocovat klima tříd, riziková místa a účinnost přijatých opatření.

3 JAK ŠIKANOVÁNÍ ROZPOZNÁVÁME

Šikanování je agresivní chování žáka nebo skupiny vůči jinému žákovi, skupině nebo zaměstnanci školy, při kterém dochází k ubližování, ohrožování, ponižování nebo zastrašování. Typická je nerovnováha sil a obtížná možnost oběti se bránit. Opakování bývá častým znakem, závažný může být i jednorázový útok nebo jeho hrozba.

Běžný konflikt nebo škádlení	Varovné znaky šikanování
Strany mají přibližně stejné postavení; mohou se střídat v rolích; dokážou přestat a situaci napravit.	Žák se neumí nebo nemůže bránit; chování se opakuje nebo má závažný dopad; přítomen je strach, ponižení, nátlak či zneužití převahy.

3.1 Možné projevy na 1. a 2. stupni

- opakované posměšky, nadávky, vyhrožování, schovávání nebo ničení věcí;
- vyčleňování žáka ze hry, skupiny, lavice nebo společných aktivit;
- brání svačiny, peněz či pomůcek, vynucování služeb nebo úkolů;
- strkání, bití, kopání, zavírání, bránění v pohybu nebo „hry“, které jsou žákovi nepříjemné;
- šíření ponižujících zpráv, fotografií či hlasových zpráv v chatech a hrách;
- náhlá nechut' chodit do školy, bolesti břicha nebo hlavy, zhoršení prospěchu, ztráty věcí, osamělost, plačtivost či změny chování.

4 ODPOVĚDNOST A REALIZAČNÍ TÝM

Za bezpečné prostředí odpovídá škola jako celek. Každý zaměstnanec, který zaznamená možné ubližování, ihned zajistí bezpečí žáka a předá informaci třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence nebo vedení školy. Případ neřeší sám nad rámec své role a neslibuje žákovi úplné utajení.

Role	Hlavní úkoly
Ředitel/ka školy	Zajišťuje podmínky, rozhoduje o opatřeních, komunikaci s institucemi a personálním zajištění.
Školní metodik prevence	Koordinuje postup, vede metodickou podporu, evidenci a vyhodnocování; navrhuje následnou práci se třídou.
Třídní učitel/ka	Sleduje klima třídy, pracuje s pravidly, přijímá podněty a spolupracuje s rodiči a realizačním týmem.
Školní psycholog a speciální pedagog	Poskytují konzultaci, podporu žákovi, třídě i rodině a podílejí se na následné péči.
Asistent/ka pedagoga a vychovatel/ka	Všímá si vztahů v méně strukturovaných situacích, zasahuje při ohrožení a předává konkrétní pozorování.
Ostatní zaměstnanci	Zastaví bezprostřední ohrožení a neprodleně informují pedagogického pracovníka nebo vedení.

Konkrétní složení týmu pro řešení případu určí vedení školy podle situace. Koordinátorem je zpravidla školní metodik prevence nebo pověřený člen vedení školy.

5 PRIMÁRNÍ PREVENCE NA 1. A 2. STUPNI

5.1 Každodenní práce ve třídě

- Třída vytváří krátká, pozitivně formulovaná pravidla a pravidelně se k nim vrací.
- Třídní učitel plánuje komunitní kruhy nebo třídnické chvíle podle potřeb třídy, nejméně však jednou měsíčně.
- Žáci nacvičují věty „Stop, tohle mi není příjemné“, „Potřebuji pomoc“ a bezpečný způsob, jak pomoci spolužákovi.
- Pedagogové oceňují spolupráci, zastání slabšího a nápravu chyby; neoceňují popularitu získanou zesměšňováním.
- Při skupinové práci a hrách pedagog sleduje rozdělení rolí a brání dlouhodobému vyčleňování žáka.
- Běžný konflikt se řeší výchovně a přiměřeně věku; podezření na šikanu se nepřevádí na společné „usmírování“ oběti a možného agresora.

5.2 Témata podle věku

Ročník	Doporučené zaměření
1.–2.	Bezpečí ve škole, pravidla hry, emoce, osobní hranice, rozdíl mezi žalováním a žádostí o pomoc, důvěryhodní dospělí.
3.	Přátelství, vylučování ze skupiny, role svědka, řešení konfliktu, bezpečí v online hrách a chatech.
4.–5.	Skupinový tlak, odpovědnost přihlížejících, kyberšikana, bezpečné sdílení, práce s důkazy a vyhledání pomoci.
6.–7.	Skupinový tlak, role v kolektivu, respekt k odlišnostem, bezpečná komunikace, třídní a herní chaty, kyberšikana, odpovědnost svědka a vyhledání pomoci.
8.–9.	Moc a manipulace ve vztazích, sexualizované obtěžování, sexting a sdílení intimního obsahu, digitální stopa, nenávistné projevy, právní odpovědnost a dostupná odborná pomoc.

5.3 Bezpečné digitální prostředí

Prevence kyberšikany se propojuje s informatikou, osobnostní a sociální výchovou a komunikací s rodiči. Žáci se učí nesdílet ponižující ani intimní obsah, neposílat zprávy v afektu, chránit soukromí, rozpoznat manipulaci, blokovat útočníka, uchovat důkazy a obrátit se na dospělého. Na 2. stupni se prevence zaměřuje také na falešné profily, sexting, zneužití fotografií, digitální stopu a odpovědnost za další šíření obsahu. Škola řeší i jednání mimo vyučování, pokud zasahuje do bezpečí a vztahů ve škole.

5.4 Specifika prevence na 2. stupni

Na 2. stupni škola věnuje zvýšenou pozornost těmto oblastem:

- vztahy v třídních a skupinových chatech, vylučování ze skupin a šíření ponižujícího obsahu;
- falešné profily, zneužití fotografií, nátlak na sdílení intimního obsahu a sexualizované obtěžování;
- skupinový tlak, manipulace, vydírání, projevy nenávisti a útoky spojené s odlišností žáka;
- odpovědnost přihlížejících, bezpečné uchování důkazů, blokování útočníka a včasné oznámení dospělému;
- právní a školní důsledky jednání, digitální stopa a následná práce s celým třídním kolektivem.

6 OCHRANNÝ REŽIM ŠKOLY

- Dohledy jsou plánovány zejména na chodbách, toaletách, v šatnách, jídelně, prostoru družiny, při přesunech a venkovních aktivitách.
- Riziková místa a časy škola průběžně vyhodnocuje. Podle aktuální potřeby posílí dohled, upraví organizaci přesunů nebo zajistí přítomnost dalšího dospělého.
- Dohled je aktivní: zaměstnanec se pohybuje v prostoru, sleduje interakce a reaguje na opakované drobné projevy, nejen na fyzický útok.
- Při suplování, akcích mimo školu a předávání žáků mezi výukou a družinou jsou předávány důležité informace o bezpečí a podpoře žáků.
- Třídní učitel a asistent pedagoga si pravidelně sdělují konkrétní pozorování; domněnky oddělují od zjištěných skutečností.
- Škola zachovává diskrétnost a chrání osobní údaje. Informace dostávají jen osoby, které je potřebují k ochraně žáka a řešení situace.

7 JAK MŮŽE ŽÁK POŽÁDAT O POMOC

Každý žák má znát alespoň dva konkrétní dospělé ve škole, za kterými může přijít. Pomoc lze vyhledat osobně, prostřednictvím spolužáka, rodiče nebo dostupného důvěrného oznamovacího kanálu školy.

Žákovi říkáme	Dospělý udělá
„Když ti někdo ubližuje nebo máš strach, řekni to dospělému. Není to žalování.“	Vyslechne žáka v klidu, poděkuje mu, neobviňuje ho a neslibuje něco, co nemůže splnit.
„Když se nic nezmění, řekni to znovu nebo jinému dospělému.“	Zajistí bezpečí, stručně zapíše konkrétní informace a předá je odpovědné osobě.
„Když vidíš ubližování, nepřidávej se. Přivolej pomoc.“	Chrání také oznamovatele a neponechá ho, aby situaci řešil sám.

8 POSTUP PŘI PODEZŘENÍ NEBO OZNÁMENÍ

Následující rámec platí pro všechny zaměstnance. Podrobný scénář šetření je uveden v krizovém plánu školy.

1. Zastavit bezprostřední ubližování a zajistit bezpečí ohroženého žáka. Podle potřeby zajistit zdravotní pomoc.
2. Přijmout sdělení klidně, bez zlehčování a bez společného výslechu žáků před třídou.
3. Neprodleně informovat školního metodika prevence, třídního učitele a podle závažnosti vedení školy.
4. Zapsat fakta: kdo, co, kdy, kde, jak často, kdo byl přítomen a co již bylo učiněno. Uchovat dostupné důkazy.
5. Určený tým posoudí situaci, rozdělí role, nastaví ochranná opatření a postupuje podle krizového plánu.
6. Rodiče jednotlivých žáků jsou informováni odděleně a v souladu s postupem týmu. Škola nesvolává společnou konfrontační schůzku rodin.
7. Po bezprostředním řešení následuje podpora obětí, práce se žákem, který ubližoval, práce se svědky a bezpečná práce s celou třídou.
8. Účinnost opatření se kontroluje v dohodnutých termínech. Případ není uzavřen pouze uložením výchovného opatření.

Při bezprostředním ohrožení zdraví nebo života zaměstnanec volá 155 nebo 112 a informuje vedení školy. Při podezření na trestný čin, ohrožení žáka nebo potřebě odborné intervence škola postupuje podle právních povinností a krizového plánu ve spolupráci s Policií ČR, OSPOD, PPP, SVP či dalšími službami.

9 ZÁSADY BEZPEČNÉHO ŘEŠENÍ

Doporučený postup	Čemu se vyhnout
Rozhovory vést jednotlivě a diskrétně; ověřovat konkrétní situace.	Společné konfrontaci oběti s možným agresorem nebo hlasování třídy o tom, kdo má pravdu.
Nejprve chránit žáka a zastavit jednání.	Bagatelizaci jako „to jsou jen žáci“, „musíš se bránit“ nebo „vyřešte si to sami“.
Pracovat s celou skupinou a sledovat vývoj vztahů.	Označování žáků trvalými nálepkami „oběť“ a „agresor“ před třídou.
Informace sdílet v týmu v nezbytném rozsahu.	Slibu úplného utajení nebo neřízenému šíření podrobností mezi zaměstnanci a rodiči.
Volit opatření podle závažnosti, věku a potřeb žáků.	Pouhému potrestání bez ochrany ohroženého žáka a následné práce se vztahy.

10 SPOLUPRÁCE S RODIČI

- Rodiče jsou na začátku školního roku seznámeni s tím, na koho se obrátit a jak škola postupuje.
- Škola vybízí rodiče, aby hlásili změny chování žáka, opakované ztráty věcí, strach ze školy nebo dění v třídních chatech.
- Při řešení konkrétního případu komunikuje škola věcně, popisuje ověřené skutečnosti a další kroky; chrání soukromí všech žáků.
- Rodiče nejsou vyzýváni k vlastnímu vyšetřování, kontaktování jiných žáků ani ke zveřejňování případu ve skupinových chatech.
- Podle potřeby škola nabídne kontakt na poradenské pracoviště a domluví kontrolní setkání.

11 VZDĚLÁVÁNÍ A PODPORA ZAMĚSTNANCŮ

Nejméně jednou ročně škola připomene zaměstnancům znaky šikany, oznamovací cestu, krizový postup a zásady rozhovoru se žákem. Noví zaměstnanci jsou s programem a krizovým plánem seznámeni při nástupu. Školní metodik prevence průběžně sdílí metodické materiály a podle potřeb zajišťuje konzultace nebo další vzdělávání.

12 SPOLUPRÁCE S ODBORNÝMI INSTITUCEMI

Podle povahy a závažnosti situace škola spolupracuje zejména s Pedagogicko-psychologickou poradnou Olomouc, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně-právní ochrany (OSPOD), Policií České republiky, pediatrem, krizovými a poradenskými službami. Aktuální kontakty jsou vedeny v krizovém plánu školy, aby mohly být snadno aktualizovány bez změny celého programu.

13 VYHODNOCOVÁNÍ PROGRAMU

Školní metodik prevence společně s vedením a školním poradenským pracovištěm program průběžně vyhodnocuje a nejméně jednou ročně aktualizuje. Vychází přitom z podnětů žáků, rodičů a zaměstnanců, z vývoje klimatu tříd, evidence řešených situací a z mapování rizikových míst.

Co sledujeme	Jak a kdy
Pocit bezpečí a vztahy ve třídách	Pozorování, rozhovory, třídnické hodiny, případně anonymní šetření; průběžně a nejméně 1× ročně.
Riziková místa a časy	Podněty zaměstnanců a žáků, záznamy incidentů; průběžně, kontrola každé pololetí.
Včasnost a jednotnost reakcí	Reflexe případů realizačním týmem; po každém závažnějším případě.
Účinnost ochranných a následných opatření	Kontrolní rozhovory a pozorování v předem stanovených termínech.
Potřeby vzdělávání zaměstnanců	Vyhodnocení na konci školního roku a plán na další rok.

Metodické opory

- MŠMT. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č. j. MSMT-21149/2016.
- MŠMT. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování ve školách a školských zařízeních, příloha Školní šikana.
- MŠMT. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování, příloha Kyberšikana a další formy kybernetické agrese.
- Školní řád, školní preventivní strategie, preventivní program školy a krizový plán ZŠ Hlubočky v aktuálním znění.

Ředitelka školy

Metodičky prevence

PŘÍLOHA č. 3

Seznam pomůcek, materiálů a literatury k prevenci na škole

Prim. MUDr. K. Nešpor, CSc.,PhDr.L. Csémy, PaedDr.H. Pernicová – Jak předcházet problémům s návykovými látkami na základních a středních školách

Prim. MUDr. K. Nešpor – Alkohol, drogy a naše děti

Prim. MUDr. K. Nešpor – Jak přestat brát drogy

Prim. MUDr. K. Nešpor – Týká se to i MNE?

PhDr. M. Hajný – Rodina a drogy

M. Miovský a kol. – Prevence rizikového chování dětí a mládeže (I.- IV.díl)

Michal Kolář – Bolest šikanování

Mary Sheedyová-Kurcinková – Problémové dítě v rodině a ve škole

Radek John, Jiří Presl – Drogy (106 otázek + odpovědí)

Jiří Presl – Drogová závislost

Tatjana Šišková – Výchova k toleranci a proti rasismu

Zuzana Andresová – Klíčení, příběh a řemeslo

Zdeněk Matějček – O rodině vlastní, nevlastní a náhradní

Jan-Uwe Rogge – Děti potřebují hranice

Stanislav Langer – Problémový žák

Metodická pomůcka pro školy k problematice interkulturních rozdílů

Slabikář dětských práv

Interaktivní učebnice do školní výuky:

Filmy, které pomáhají režiséra Davida Vignera (Mezi stěny, Sami, Jakub, Na hraně, Mezi námi, Abstinent)

PŘÍLOHA č.4

Seznam aktivit školy podporujících prevenci rizikového chování – nespecifická prevence

Školní akce:

Adaptační kurz 6. ročníků – Radíkov

Projektové dny (Bezpečná cesta do školy, Evropský den jazyků, Tajemství podzimu, Letem světem, Finanční gramotnost, Den vody + Den Země...)

Soutěže a olympiády v M, ČJ, AJ, D, Ze, Př; logická olympiáda

Školní parlament

Branné dny (podzim, jaro)

adventní dílny, Vánoční kavárna

vánoční a velikonoční dílny s rodiči

výtvarné soutěže

Mikulášování

LVK pro žáky 7. ročníku

Turnaje v přehazované, vybíjené, futsale

Akce ve ŠD

Barevné dny

Recitační soutěže

Ples žáků 9.ročníku

Mimoškolní akce:

Lesní pedagogika

Drakiáda

Zimní sportovní den; sportovní odpoledne v rámci ŠD

Plavání, bruslení

Návštěva Městské knihovny Olomouc; knihovny obce Hlubočky

Mikroregion Bystřička – sportovní soutěž

Přednášky a divadelní představení v kině Metropol v Olomouci

Moravské divadlo Olomouc

Exkurze do sbírkových skleníků Flora Olomouc

Dopravní hřiště SEMAFOR v Olomouci

Soutěž první pomoci „Mladý záchranář“

Pevnost poznání

Burza práce, Scholaris, Úřad práce IPS

Školní výlety

Exkurze do výrobních podniků

VIDA centrum Brno

Sluňákov

Náměšť na Hané – Vánoce na zámku

Kroužky:

Každoročně nabízí škola žákům účast v kroužcích např.: keramice, míčových hrách, sportovním, pěveckém sboru, tanečně pohybovém, dramatickém, výtvarném, hře na flétnu, deskových hrách, doučování ČJ nebo M.